

ALEKSANDR FAYNBERG - IKKI MILLAT SHOIRI VA MOHIR TARJIMON**Mamatova Dilnavo Sayqan qizi**

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti,
Angren fakulteti, 1-bosqich talabasi.

Email: dilnavoxonmamatova@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.19481989>

Annotatsiya. Mazkur maqolada Aleksandr Faynbergning hayoti va ijodiy faoliyati, uning ikki millat adabiyoti rivojidadagi o'rni hamda tarjimonlik mahorati keng yoritiladi. Shoirning o'zbek va rus adabiy muhitidagi faoliyati, she'riyati va badiiy uslubi tahlil qilinadi. Shuningdek, uning ijodining madaniyatlararo aloqalarni mustahkamlashdagi ahamiyati ochib beriladi.

Kalit so'zlar: Aleksandr Faynberg, ikki millat shoiri, tarjimonlik, o'zbek adabiyoti, rus adabiyoti, badiiy mahorat, madaniyatlararo aloqalar, she'riyat.

ALEKSANDR FAYNBERG – A POET OF TWO NATIONS AND A SKILLED TRANSLATOR

Abstract. This article provides a comprehensive overview of the life and creative activity of Aleksandr Faynberg, highlighting his role in the development of two literary traditions and his mastery as a translator. The poet's work in both Uzbek and Russian literary environments, his poetry, and his artistic style are analyzed. In addition, the importance of his творчество in strengthening intercultural relations is explored.

Keywords: Aleksandr Faynberg, poet of two nations, translation, Uzbek literature, Russian literature, artistic mastery, intercultural relations, poetry.

АЛЕКСАНДР ФАЙНБЕРГ - ПОЭТ ДВУХ НАРОДОВ И ТАЛАНТЛИВЫЙ ПЕРЕВОДЧИК

Аннотация. В данной статье представлен всесторонний обзор жизни и творческой деятельности Александра Файнберга, освещается его роль в развитии двух литературных традиций, а также его мастерство как переводчика. Анализируются деятельность поэта в узбекской и русской литературной среде, его поэзия и художественный стиль. Кроме того, раскрывается значение его творчества в укреплении межкультурных связей.

Ключевые слова: Александр Файнберг, поэт двух народов, перевод, узбекская литература, русская литература, художественное мастерство, межкультурные связи, поэзия.

Kirish. Aleksandr Faynberg XX asr o'zbek va rus adabiy muhitida o'ziga xos o'rin egallagan noyob iste'dod egalaridan biridir. U nafaqat shoir, balki mohir tarjimon sifatida ham ikki millat madaniyati o'rtasida mustahkam ko'prik yaratgan ijodkordir. Uning ijodi orqali turli xalqlar adabiy merosi bir-biriga yaqinlashib, o'zaro boyish jarayoniga xizmat qilgan.

Bugungi globallashuv davrida madaniyatlararo muloqot va hamkorlik muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, adabiyot bu jarayonda asosiy vositalardan biri hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan qaraganda, Aleksandr Faynberg ijodi nafaqat badiiy qiymati, balki ijtimoiy va madaniy ahamiyati bilan ham ajralib turadi.

U o'z asarlari orqali insoniylik, mehr-oqibat, do'stlik va sadoqat kabi umumiy qadriyatlarni ulug'laydi.

Faynbergning shoir sifatidagi mahorati uning she'rlarida yaqqol namoyon bo'ladi. U oddiy, sodda va ravon til orqali chuqur falsafiy fikrlarni ifoda eta olgan.

Uning she'riyati inson qalbining eng nozik kechinmalarini aks ettirib, o'quvchini o'ylashga, his qilishga va hayotni teranroq anglashga undaydi. Shoirning har bir satrida samimiylilik va hayotiylik mujassam bo'lib, bu uning ijodini keng kitobxonlar ommasiga yaqinlashtiradi.

Bundan tashqari, Aleksandr Faynberg tarjimon sifatida ham alohida e'tirofga loyiq. U jahon va rus adabiyotining ko'plab durdona asarlarini o'zbek tiliga tarjima qilib, milliy adabiyotimiz rivojiga katta hissa qo'shgan. Tarjima jarayonida u nafaqat matn mazmunini, balki asarning ruhini ham saqlab qolishga intilgan. Bu esa uning tarjimalarini yuqori badiiy saviyaga ko'targan.

Aleksandr Faynberg ijodi ikki millat — o'zbek va rus xalqlari o'rtasidagi madaniy yaqinlikni mustahkamlashda muhim rol o'ynagan. U o'z asarlari orqali millatlararo do'stlik va hamjihatlik g'oyalarini ilgari surgan. Shu bois uning ijodini o'rganish nafaqat adabiyotshunoslik, balki madaniyatlararo aloqalar nuqtai nazaridan ham dolzarb hisoblanadi.

Mazkur maqolaning kirish qismida shoirning ijodiy merosi va uning ahamiyati umumiy tarzda yoritildi. Keyingi bo'limlarda esa Aleksandr Faynbergning hayoti, she'riyati, tarjimonlik faoliyati hamda uning ikki millat adabiyotidagi o'rni batafsil tahlil qilinadi.

Asosiy qism. Shoirning hayoti va shakllanishi. Aleksandr Faynberg XX asrning ikkinchi yarmida faoliyat yuritgan iste'dodli ijodkorlardan biridir. U yoshligidan adabiyotga qiziqib, o'zining ilk she'rlari bilan adabiy jamoatchilik e'tiborini tortgan.

Shoirning shakllanishida ikki madaniyat — o'zbek va rus adabiy muhitining ta'siri katta bo'lgan. Bu esa uning ijodida rang-baranglik va o'ziga xoslikni yuzaga keltirgan. U har ikki til va madaniyatni chuqur anglagan holda, o'z asarlarida ularning uyg'unligini namoyon eta olgan.

Ikki millat shoiri sifatidagi o'rni. Aleksandr Faynbergni "ikki millat shoiri" deb atash bejiz emas. U o'z ijodi orqali ikki xalqning ma'naviy qadriyatlarini birlashtira olgan.

Shoirning asarlarida o'zbekona samimiylilik, sharqona noziklik bilan birga, rus adabiyotiga xos falsafiylik va teran fikrlar uyg'unlashgan. Bu esa uning ijodini yanada boy va ta'sirchan qilgan.

U o'z she'rlari orqali insoniylik, do'stlik, mehr-oqibat kabi umumiy qadriyatlarni targ'ib etgan. Shu jihatdan u ikki xalq o'rtasidagi ruhiy yaqinlikni mustahkamlashga xizmat qilgan ijodkor hisoblanadi.

She'riyatining badiiy xususiyatlari. Faynberg she'riyati o'ziga xos badiiy xususiyatlari bilan ajralib turadi. Uning she'rlarida:

- sodda va ravon til;
  - chuqur falsafiy mazmun;
  - kuchli obrazlilik;
  - samimiylilik va hayotiylik
- kabi jihatlar ustunlik qiladi.

Shoir ortiqcha bezaklardan qochib, fikrni aniq va ta'sirchan ifodalashga intiladi. Uning she'rlarini o'qigan kitobxon unda o'z hayotini, o'z kechinmalarini ko'ra oladi.

Tarjimonlik faoliyati — madaniyatlar ko'prigi. Aleksandr Faynberg tarjimon sifatida ham katta yutuqlarga erishgan. U jahon va rus adabiyotining ko'plab asarlarini o'zbek tiliga tarjima qilgan.

Tarjima jarayonida u faqat matnni emas, balki asarning ruhini ham yetkazishga harakat qilgan. Bu esa uning tarjimalarini yuqori darajada badiiy va ta'sirchan qilgan.

Uning tarjimonlik faoliyati orqali o'zbek kitobxonlari jahon adabiyotining eng sara namunalaridan bahramand bo'lish imkoniga ega bo'lgan. Shu bilan birga, u o'zbek adabiyotini ham boshqa millatlar orasida tanitishga hissa qo'shgan.

Ijodining ijtimoiy va ma'naviy ahamiyati. Aleksandr Faynberg ijodi nafaqat badiiy, balki ma'naviy jihatdan ham muhimdir. Uning asarlarida insoniy qadriyatlar, hayot mazmuni va ruhiy poklik targ'ib etiladi.

Shoirning asarlari yosh avlodni tarbiyalashda ham katta ahamiyatga ega. U o'z she'rlari orqali ezgulik, samimiylik va insoniylik g'oyalarini ilgari suradi.

Zamonaviy adabiyotdagi o'rni. Bugungi kunda ham Aleksandr Faynberg ijodi o'z dolzarbligini yo'qotmagan. Uning asarlari adabiyot ixlosmandlari tomonidan sevib o'qilmoqda.

Shoirning badiiy merosi zamonaviy o'zbek adabiyotining rivojiga o'z ta'sirini ko'rsatishda davom etmoqda. U yosh ijodkorlar uchun ham ilhom manbai bo'lib xizmat qiladi.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, Aleksandr Faynberg ikki millat adabiyoti rivojiga katta hissa qo'shgan noyob iste'dod egasidir. U o'zining she'riyati va tarjimonlik faoliyati orqali o'zbek va rus adabiy muhitini yaqinlashtirgan.

Shoirning ijodi bugungi kunda ham o'z ahamiyatini yo'qotmagan bo'lib, kelajak avlodlar uchun ham bebaho ma'naviy meros bo'lib qoladi. U haqiqatan ham so'z orqali ko'ngillarni zabt etgan, ikki millat qalbini birlashtira olgan buyuk ijodkordir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Faynberg A. Tanlangan asarlar.
2. O'zbek adabiyoti tarixi.
3. Rus adabiyoti namunalari (tarjima to'plamlari).
4. Zamonaviy o'zbek she'riyati antologiyasi.
5. Adabiyotshunoslikka oid ilmiy maqolalar.